

A rendészet egyedi megjelenése különböző országokban

Unique appearance of policing in different countries

Vájlok László

mesteroktató, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
vajlok.laszlo@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A rendészeti feladatot ellátó szervezetek létének kommunikálása a civil társadalom felé egyre inkább fontos feladat. A láthatóság és az állami feladatot ellátó szerv hagyománya, történelme vagy akár feladata bemutatásának hitelességét az növeli, ha ez nem toladó módon történik. A 20. század végére tehető annak a módszernek az elterjedése, amely a forgalomban lévő pénzürmék segítségével hozza közelebb a mindennapok embereihez a rendészeti szervet és annak munkáját, legyen az a rendőrség, a tűzoltóság, a csendőrség vagy összességében a rendészeti tevékenység. A szervezet közvetlen bemutatásán túl, közvetetten a rendészeti feladat fontosságára is felhívják ily módon a figyelmet, növelve ezzel az adott szervezet és azon keresztül a rendészeti tevékenység elismertségét.

Módszertan: Jelen írás minden földrészre kiterjedően egy-két példával illusztrálva kívánja a fenti kommunikációs tevékenység gyakorlatát bemutatni. A bemutatáshoz a saját vonatkozó gyűjtemény értékelésén túl a szerző néhány jelentősebb katalógus iránymutatásait is figyelembe vette, illetve az egyes országok hivatalos pénzverdéinek információira is támaszkodott.

Megállapítások: A hazai szervek nem használják ki azt a lehetőséget, amely a kommunikáció e formájában rejlik. A példák azt mutatják, hogy a publikált módszer hatékony eszköz lehet a lakosság tájékoztatására.

Érték: Érdemes lenne vizsgálni hasonló módszereket a tájékoztatás és népszerűsítés érdekében, illetve csatlakozni azon országok táborához akik hatékonyan kommunikálják a „szolgáltatásukat”.

Kulcsszavak: rendőr, rendőrség, rendészet, elismertség, kommunikáció, érme, numizmatika

Abstract

Aim: Nowadays, the expression of the importance of different law enforcement agencies towards civil society has become more crucial. The display of transparency; the traditions, history or the operation of its governmental functions is the most authentic if it happens in a nonintrusive manner. It was during the 20th century, when coins for circulation were used to bring the work of police organisations closer to common people. Among these were the police, fire department, gendarmerie – or public security on the whole. Aside from the direct presentation, the importance of these organisations is expressed in an indirect way, which increases public respect for them.

Methodology: This script gives examples with illustrations from all continents on these communication practices. For the presentation, in addition to an evaluation of his own relevant collection, the author has also taken into account the guidelines of some major catalogues and has drawn on information from the official mints of each country.

Findings: The law enforcement agencies are not exploiting the potential of this form of communication. Examples show that the published method can be an effective tool to inform the public.

Value: It would be worthwhile to explore similar methods of information and promotion, and to join the countries that effectively communicate their „service”.

Keywords: police officer, police, policing, appreciation, communication, coin, numismatics

Bevezetés

A rendészeti szervek egyes csoportjai mindig is jelentős energiát fektettek és fektetnek abba, hogy ismertségük és elismertségük a társadalom különböző szintjein egyre magasabb legyen. Ez a kérdés valószínűleg szinte minden olyan országot foglalkoztat, ahol állami irányítás alatt, a rend fenntartása érdekében valamilyen szintű szervezet jelen van. A presztízs növelésének fő célja a rendészeti szerv által teremtett foglalkozás elismertsége, a jövőbeni utánpótlás biztosítása, és főként nyitás a civil szféra irányába. Nem egyszerű kérdés ez, hiszen önmagában egy rendészeti szerv annak „esszenciája” miatt (legitimált erőszak lehetősége) nem kis mértékű „elszigetelődéssel” járhat. A civil emberekhez való közeledés azokban az államokban mondható sikeresnek, ahol a rendészeti tevékenység sine qua non-ja, azaz a rend fenntartása ténylegesen és függetlenül látható, kézzelfogható, nem pedig a mindenkori „politikai hatalomhoz

való húzásban” merül ki (éppen ezért a diktatórikus államokban a rendészet népszerűsítése nem lehet központi kérdés, bár ennek ellenére mégis jelentőséget tulajdonítanak a szervezetük látszólagos „népszerűsítésére”). A népszerűség növelésének egyik hatékony módja kétségtelenül a jó irányú kommunikáció, másrészt pedig azok a látványos elemek, amelyek a mindennapi életben tolatkozás nélkül közelebb viszik a szervezetet az emberekhez. Természetesen vannak olyan rendészeti szervek vagy rendészeti jellegű feladatot ellátó állami szervek is (ezt országa válogatja), amelyek esetében nincs nagyon szükség „reklámra”, hiszen a szervezet tevékenysége önmagáért beszél, ilyen például a tűzoltóság. Óhatatlan, hogy jelenleg a világon az egyik legelismertebb munkát végző rendészeti típusú szervezet az övék, bár meg kell jegyezni, hogy esetükben is azért jócskán lehet szűkíteni a szerepköröket népszerűség szerint.

Több országban bevett szokás, hogy a rendészeti szervek valamely jeles évfordulójuk alkalmából valamilyen formában megjelennek az emberek előtt, és a szűkebb, szakmai berkekben megtartott belső ünnepléseiken túl kifelé is kommunikálják létüket, valós fontosságukat, szerepüket vagy éppen törekednek arra, hogy az átlagemberek is jobban meg- és elismerjék őket.

A civil társadalomhoz való eljutásnak egyik ilyen legjobb módja és „kiváló figyelemfelkeltő eszköze” (Tóth, 2020) a pénztárcánkban csörgő aprópénz, mellyel szinte mindenki, mindennap találkozik. Sajnálatos módon hazánkban ez a fajta kommunikáció nagyon gyerekcipőben jár még, teljes rendészeti szervezet népszerűsítő forgalmi érme mindössze egy alkalommal került kibocsátásra, míg feltehetően rendészeti szerv tagját ábrázoló verettel szintén csak egy alkalommal találkoztunk, igaz ez utóbbi kétféle címleten is szerepel. A teljesség igénye miatt azt is meg kell jegyezni, hogy az érmék „motivumgyűjtési” körében vagy gyűjtőköri téma (Káplár, 1984) tekintetében a rendészeti szervek (forgalmi pénz)érmén való ábrázolása meglehetősen alulreprezentált. Ez a fajta alulértékeltség egyébként igaz az egyes országok kibocsátási programjaira is, noha az éves hivatalos emlékérmé kibocsátási program tematikájához az egyes szervezetek is adhatnának javaslatot.

Az egyedi megjelenés egyik formája

Mielőtt részleteiben betekintünk a hazai, illetve más országok ilyen irányú gyakorlatába, néhány gondolatot engedjünk meg magáról a „reklámhordozóról”. Jelen írás kizárólag azokkal az érmékkel kíván foglalkozni, amelyek névértékkel rendelkeznek, kiadásuk államilag szabályozott, és hivatalos fizetőeszköznek minősülnek. A történelem segédtudományaként számon tartott numizmatika

lényegesen nagyobb körből tudna meríteni, hiszen oda tartoznak a klasszikus értelemben vett pénzek (érmék) kívül a zsetonok, plakettek, emlékérmék, éremkollekciók is, melyek számtalan formában örökíthetik meg (érték nélkül) egy-egy rendészeti szervezet munkáját, tagját vagy magának a szervezetnek az összességét. Nem is beszélve a falerisztikáról, amely a rendjelek, díszjelek és egyéb (hordható) jelvények (Bodrogi, Molnár & Zeidler, 2005) révén a rendészeti szervek (és katonai szervezetek) mennyiségben és fajtában is legjelentősebb gyűjteményeit takarják. A pénzérméknek két nagy fajtáját különböztethetjük meg a fenti szempont szerint, mégpedig a forgalmi érmét (amivel a leggyakrabban találkozunk), illetve az emlékérmét. A forgalmi érméknek pedig van egy további fajtája, ez pedig a forgalmi érme emlékkiadása.

Hazai példa

Visszatérve a konkrét példákhoz, Magyarország eddig két (pontosabban három) ízben élt a pénzérmék adta lehetőséggel, mégpedig mindkét esetben 2020-ban. A tavalyi évben a Magyar Nemzeti Bank (MNB) a tűzoltóság (katasztrófavédelem) napjára, védőszentjük névnapjára, május 4-ére időzítette az 50 forintos érmék forgalmi emlékkiadását, és pedig a szervezett magyar tűzoltóság 150. éve előtt tisztelegve. A forgalmi érme emlékkiadása mellett az érmék gyűjtőinek további 2000 és 10 000 forintos névértékű emlékérmé-kiadásokkal is kedveskedtek (előbbit színesfém, utóbbit szintiszta ezüst veretként) limitált példányszámban, ám ugyanazon stílusban. A forgalmi 50 forintos kétmillió példányban került kibocsátásra, és alkalmas arra, hogy szinte bárkihez eljusson, aki készpénzzel kíván fizetni. Más kérdés azonban, hogy az érdekes kiadás olyannyira népszerű lett, hogy a lakosság hamar „tezaurálta” (begyűjtötte, felhalmozta és eltette emlékebe) az egyes példányokat, így mára a klasszikus kereskedelmi forgalomban csak ritkán akad egy-egy a kezünkbe (Vájlók, 2021).

A rendészeti szervezetet érintő érmekiadáshoz meg kell említenünk a koronavírus okozta pandémiát, és annak az élet minden területét átszövő hozadékait is. 2020-ban az MNB pályázatot írt ki „Tisztelet a hősöknek” jellegével forgalmi érme emlékváltozatának tervezésére, melynek eredményeként Kovács Krisztina tervei alapján (Tóth, 2020) két-két millió példányban vertek 10 és 20 forintos forgalmi érmét a megszokott, 1992 óta kézbevehető 10 és 20 forintos érme hátlapjával azonos formában, de előlapján a koronavírus elleni küzdelemben résztvevő „névtelen” hősök szívbe zárt sziluettjével. A nagyközönség számára az érme kibocsátására 2020. július 14-én került sor „Tisztelet a veszélyhelyzet hőseinek” tematikával. Számunkra a két új forgalmi érme emlékváltozatának

jelentős értéke abból adódik, hogy a stilizált alakok között egyértelműen azonosítható egy tányérsapkás alak körvonala is, aki egy rendészeti szerv – és a járványhelyzetben végzett munkájára figyelemmel –, valószínűleg egy rendőr alakját ábrázolja. Ezzel a látványelemmel közvetetten is népszerűsítik a rendőrséget olyan módon, hogy az eljuthat több millió emberhez.

1. számú ábra: *A 10 forintos forintérme emlékváltozatának tematikus oldala*

Forrás: MNB, új 10 és 20 forintos forgalmi érme a veszélyhelyzetben helytálló hétköznapi hősök tiszteletére ([URL1](#)).

A hazai példák sora ezzel sajnos véget is ért, ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy vajon a 2020-as év a rendőrség centenáriuma alkalmából nem lett volna alkalmas egy kis reprezentálásra a fentiekhez hasonló módon? Mondhatni, egyelőre ez a „szekér elment”, de néhány év, és lesz alkalom ismét ezen gondolkodni.

Nemzetközi példák

Vannak olyan országok, ahol jelentős hagyománya van az ilyenfajta pénzérmék verésének, így például Európában Olaszország élenjáró mind az euró, mind annak elődje, a líra tekintetében. De például Kanada is előszeretettel szerepelteti pénzén a náluk népszerű Királyi Lovas Rendőrséget. Lássuk hát kicsit részletesebben más – földrészenként legalább egy – ország gyakorlatát.

A forgalmi euró érmék (kizárólag a kéteurós) emlékkiadásai külön csoportot képviselnek, melyek közül megemlíthetők az olasz csendőrség, a vatikáni rendőrség, a monacói csendőrség, a máltai rendőrség, az olasz tűzoltóság, a portugál „összrendészeti” érmék, azonban jelen írás nem ezekre fókuszál ([Vájlók, 2021](#)). Jelen sorokban az eurón kívüli, illetve az azt megelőző időszak pénzkibocsátásról következzen néhány gondolat.

Olaszország

Olaszországnál maradva az olasz líra korszakára sokan emlékszünk, az egyik legnagyobb címletű pénzként maradt meg emlékeinkben. Mind a kétszáz, mind az ötszáz lírás fém pénzérme tekintetében találunk kuriózumot. A kétszáz lírások között mindjárt hármat is.

Időrendi sorrendben először 1994-ben, 200 millió példányban bocsátották ki az „Arma dei Carabinieri” (olasz csendőrség) 180 éves évfordulójához kapcsolódó emlék 200 líra értékű alumínium-bronz ötvözetű pénzérmét. Az érmeképen a szervezet megnevezése alatt annak lángoló gránátos jelképe, illetve szalagsávbán az „Örökké hűséggel” jelmondata olvasható. A szalagsáv fölött római számokkal a „180” számjegyet vésték be, továbbá a pénzérme értékét két oldalról az alapítás és az emlékérme kibocsátásának éve fogja közre (1814, illetve 1994).

2. számú ábra: Az olasz csendőrség tiszteletére kiadott 200 lírás érme tematikus oldala

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL2](#)).

Érdekes változat az 1999-ben, 105 millió példányban vert, az olasz csendőrség egyik különleges ügyosztályát éltető líra emlékváltozat, melyet a művészeti örökség védelemét szolgáló parancsnokság (Comando Carabinieri per la Tutela del Patrimonio Artistico) 30 éves fennállásának apropójából adtak ki ([URL3](#)). E rendészeti feladatot ellátó szervezet volt az első a világon, amely ilyen céllal önálló egységet alapított már az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) ajánlása előtt. Személyes véleményem szerint az egyik legszebb 200 lírás forgalmi érme, amelynek hátoldala a klaszszikus lángoló gránát képe és a „Művészeti örökség védelme” megnevezése mellett, Donatello híres kalapos Dávid bronz szobrának vésetét is megjeleníti (és természetesen tartalmazza az 1969–1999-es évszámokat is). A veret érdekessége, hogy a parancsnokság egy olyan műtárgyat jelenített meg, amelyet

(szerencsére) soha nem loptak el vagy rongáltak meg, ráadásul ez a szobor érmeképként szerepel az 1986-ban, Donatello születésének 600. évfordulójára vert ezüst 500 lírás forgalmi érme emlékkiadásán is ([URL4](#)).

3. számú ábra: Az 1999-ben kiadott 200 lírás emlékérmé tematikus oldala

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL4](#)).

A csendőrség évfordulóját követő két évvel jelent meg a következő 200 lírás, amely a 100 éves fennállását ünneplő Pénzügyőr Akadémiát hivatott volt népszerűsíteni (200 millió példányban verték az érmét és 8000 példányt adtak ki egyedi tükörveretként a gyűjtők számára). Az érme egyedisége, hogy szakítva a szigorú pénzverési szabályokkal, ezen forgalmi emlékérmé mindkét oldalát a jeles évfordulóhoz igazították, tehát az érme „fej” oldala is változott, nemcsak az „írásé”. A kibocsátási előírások szerint az érmekép előlapján az Olasz Köztársaság felirat egy női fejet fogott közre, míg ennél az éremnél ez eltűnt és helyette a Pénzügyőr Akadémia régi (Caserta királyi palota) és új (bergamói) épületének vésett képét osztja kétfelé az Olasz Köztársaság felirat. Az iskolát 1896. február 9-én alapították ([URL5](#)) és 1915-ben Nápoly mellől Rómába költöztették (Castel Porzianoba, ahol az intézmény egy része – osztozva a képzésen a bergamói iskolával – a mai napig is működik) (Christián, 2009). 1984-ben új helyszínt kapott és ekkor költözött Bergamóba, ahol a mai napig is működik és helyt ad a tisztek képzésének. Az érme másik oldalán köriratban a „Pénzügyőr Akadémia Centenárium” szöveg olvasható, amely körbe öleli a szervezet címerét és jelmondatát (nec recisa recedit – megtörve sem vonul vissza). Az érmekép közepén az értékjelzés alatt a tisztek díszegyenruhájának sapkája (kepi) és egy tör képe látható, valamint szerepel rajta az alapítás és a centenárium dátuma is (1896–1996).

4. számú ábra: Az olasz Pénzügyőr Akadémiát népszerűsítő 200 lírás emlékérmé

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL6](#)).

Az 500 lírás forgalmi érme egyik emlékkiadása 1997-ben látott napvilágot, és az abban az évben megalakulásának 50. évét ünneplő Közlekedési Rendőrségnek állított emléket 40 millió példányban. Az Állami Rendőrség alá tartozó szervezetet (Polizia Stradale) 1947-ben alapították. A bimetál érme hátlapja tér el a forgalmi 500 lírások érmekéjétől, a külső, ezüst színű gyűrűben olvasható az értékjelzés és az Állami Rendőrség felirat, míg a bronz magba vésvé látható az Állami Rendőrség címere kicsiben, és nagyban a közlekedési szolgálati ágat szimbolizáló nyilazó kentaur. A szárnyas lótestű, férfi felsőtestű lény fejénél az 50-es szám, körben a Közlekedési Rendőrség felirat, míg alul a rendőrségi címer két oldalán a szervezeti elem alapításának éve és az érme verési évszáma látható.

5. számú ábra: Az 500 lírás emlékérmé tematikus oldala

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL7](#)).

Az európai példákon túl most nézzünk meg néhány érmepéldányt a világ más részéből is. Észak-Amerika két olyan hatalmas ország földrésze, amelyek érmekibocsátása a világ érmegyűjtői jelentős részének érdeklődési körébe tartozik. A számtalan forgalmi érme, emlékérmé és egyéb gyűjtői darab kibocsátására, tematikus gyűjtemények verésére szakosodott pénzverők között kevés van, amely olyan szinten bocsátja ki az újdonságokat, mint Kanada és az Amerikai Egyesült Államok. Kétségtelen, hogy színpompás érmeivel Kanada a világ képzeletbeli dobogójának csúcán kaphat helyet, és az Egyesült Államok dollár és váltópénzének sokszínűsége és értékállósága ugyancsak komoly vezető szerepet játszik a gyűjtők körében.

A két ország közül elsőként Kanadát vegyük górcső alá, ahol az egyik legjelentősebb rendészeti feladatot ellátó szerv, a népszerű Kanadai Királyi Lovas Rendőrség (Royal Canadian Mounted Police – RCMP) jelenik meg a forgalmi pénzen vagy emlékérmén. A szervezet egyébként inkább a csendőrséghez hasonlítható, Kanada kétnyelvűségéből adódóan a francia nyelvterületen is csendőrségként említik a szervezetet, és erre utal a hivatalos francia megnevezése is, azaz Kanadai Királyi Csendőrség (Gendarmerie Royale du Canada – GRC). Maga a rendőri szerv szinte hivatalos szimbóluma Kanadának, hasonlóan a mindenki előtt ismert juharfa leveléhez. A piros zekés, kalapos, fekete lovon ülő alak által szimbolizált szervezet elismertsége és népszerűsége minden bizonnyal a világon egyedülálló ([URL8](#)).

Kanada váltópénze a cent, és annak egyik címlete a 25 centes. Ennek jelenleg számos forgalmi emlékváltozata kering a forgalomban, és ezek egyike a „mountieknak” (a lovasrendőrök elnevezése) állít emléket. Az 1973-ban közel 135 millió példányban kibocsátott pénzérme változtatható oldalán az RCMP zászlót tartó lovas figurájának oldalképe látható a Canada felirat alatt. A lovas bal és jobb oldalán a két évszám: 1873 és 1973, utalva arra, hogy azon évben volt éppen 100 éves a szervezet. Az érmén ezenkívül annak értéke olvasható (25 cents), magára a szervezetre utaló elnevezés viszont nem, de egyébként a fentiek alapján nincs is rá szükség. Az érme másik oldala a szokványos érme (fej) képet mutatja, azaz II. Erzsébet királynő oldalprofilját és a szükséges feliratot.

A Kanadai Királyi Lovas Rendőrségről megemlékezve a fent tárgyalt érmén kívül 1973 óta még további kilenc emlékéremre került kiadásra, melyek közül négy ezüst és öt arany. Az ezüstöket (1 és 10 dollár névértéken) 1973-ban, valamint a szervezet megalakulásának 125. évfordulójára 1998-ban bocsátották ki, kizárólag a gyűjtők számára. Színarany változatban pedig 1993-ban és 2011-ben 200, 1997-ben 50, 2007-ben 75 dollár, továbbá 2010-ben 50 cent névértékű

változattal gazdagították az egyébként sem szegényes kanadai éremkollekciót. Minden változatban közös, hogy a hátlapon valamilyen formában a Mounted Police lovas alakja szerepel (szemből, félig szemből, oldalról álló vagy éppen oldalról vágatott formában), mely szintén azt bizonyítja, hogy a szervezet lát-hatósága és kifelé irányuló kommunikációja terén a kalapos, zekés rendőr képe, és annak elválaszthatatlan „munkaeszköze” a ló, szimbóluma és elismert értéke a kanadai társadalomnak.

6. számú ábra: *A Kanadai Királyi Lovas Rendőrség tiszteletére 1973-ban és 1998-ban kibocsátott 25 centes forgalmi és egydolláros ezüst emlékérmé változatok tematikus oldalai*

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL9](#), [URL10](#)).

Az Amerikai Egyesült Államok (United States of America – USA) rendészeti szerveinek köre széles körű, az ottani rendészeti modell a mi szempontunkból meglehetősen bonyolult. Az amerikai rendészet központi alakja ugyanakkor az európaiak szemében az igazságos, de rendkívül szigorú, feladatát teljes mértékben ismerő, mindig elegáns, skatulyából kihúzott rendőr képeként jelenik meg. Ráadásul legendásan híres arról, hogy ott hamarabb előrántja szolgálati fegyverét, mint hogy köszönne! Sajnálatos módon azonban az elmúlt időszak pont arról szólt, hogy ezt az évtizedek alatt kiharcolt nimbuszt hogyan sikerült porrá zúzni, és hogyan fordultak el az állampolgárok a rendőröktől. A 2020. május 25-én bekövetkezett rendőri túlkapás során az a bizonyos 7 perc 46 másodperc és következménye olyan tiltakozási hullámot indított el világszerte, amely jelentősen megrengette az USA rendőrségébe vetett bizalmat. George Floyd halála és az azt követően újra felerősödő ACAB¹ „mozgalom” a mai napig érezteti az események negatív hatását. A mára meglehetősen megtépázott becsület helyreállítása érdekében éppen ezért számtalan lépést kell tennie az

1 „All cops are bastards” mozaikszava, amely magyarra finoman talán a gyűlöletkeltésre alkalmas „minden rendőr személtáda” formulaként fordítható!

USA rendőrségének (bár kétségtelen, hogy nem csak a rendőri szervek ellenintézkedései miatt alakult ki a jelenlegi helyzet, az okok feltárása pedig hosszú és többfrontos tudományos vizsgálat tárgya lesz).

A többfrontos „helyreállítási terv” elemei között éppen ezért érdekes a 2021-es év az Amerikai Egyesült Államok hivatalos állami pénzverdájének (United States Mint – USM) hármas éremkibocsátása.

Az emlékérmeprogram keretében ezüst egydolláros, arany ötdolláros és egy réz-nikkel ötvözetű féldolláros emlékérmét bocsátottak ki ([URL11](#)), melynek témája az USA rendőrsége, rendészete (a National Law Enforcement Memorial and Museum Commemorative Coin Program, azaz a Nemzeti Rendészeti Emlékhely és Múzeum Emlékerme Kibocsátási Program keretében). A kibocsátásról szóló hivatalos információ szerint az áldozatvállalásnak és rendkívüli helytállásnak emléket állító érmék hidat jelképeznek a rendészeti szervek és a civil szféra (a nyilvánosság), valamint a múlt és a jelen között. A fentebb említett események miatt nem véletlenül választott szlogen ez.

A 750 000 példányban vert féldolláros érme előlapján a közösség szolgálatát jelképező seriffcsillag látható, valamint a szolgálunk és védünk szlogen, valamint a forgalmi érmék elmaradhatatlan „Istenben bízunk” feliratok, és a kibocsátás éve olvasható. A hátlapra egy nagyítólencsén keresztül ujjnyomatot vizsgáló szemet vésték, amelynek jelentése egyrészt az egyik legnépszerűbb rendőrségi munka, a helyszínelés vizuális megjelenítése, átvitt értelemben pedig azoknak állít emléket, akik a rendőri munka során nem az utcán szolgálnak, hanem a háttérben dolgoznak. Ezen az oldalon a feliratok a szokásos érme-feliratok, azaz az ország megnevezése, az első mottók egyike (E PLURIBUS UNUM), az érték és a program olvasható.

7. számú ábra: Az USM emlékerme kollekciójának féldolláros érméje

Forrás: Az Amerikai Egyesült Államok hivatalos pénzverdéje ([URL12](#)).

Az ezüst egydolláros érme előlapja a közösséget és a jövő generációját szolgáló rendőrt szimbolizálja, azáltal, hogy egy motoros rendőr fél térdre ereszkedve őrzi egy kosárlabdán ülő, és könyvet olvasó kisgyermek nyugalma. Hátlapján – a bizalom helyreállítását jelképezve – egy egyenruhás rendőr és egy civil személy karja látható, amint éppen kezet fognak. A feliratok a féldolláron olvasható felirathoz hasonlóan vannak feltüntetve, mindössze az érték más. Az érmét 400 000 példányban bocsátották ki.

8. számú ábra: Az USM emlékérmé kollekciójának ezüst egydolláros érméje

Forrás: Az Amerikai Egyesült Államok hivatalos pénzverdéje ([URL12](#)).

A kollekció legértékesebb darabja az 50 000 példányban vert arany ötdolláros, melynek előlapja egy tisztelő férfi és nő rendőrpárt ábrázol, míg hátoldalán az emlékezetre utaló három szál rózsa, és a szolgálatteljesítés közben elhunyt rendőrökre utaló háromszögletűre hajtott zászló képe jelenik meg. A feliratok a szolgálnak és védenek mottón kívül ugyanazok mint a korábbi két érmén, értelemszerűen értékként „öt dollár” jelzéssel.

9. számú ábra: Az USM emlékérmé kollekciójának arany ötdolláros érméje

Forrás: Az Amerikai Egyesült Államok hivatalos pénzverdéje ([URL12](#)).

Dél-Amerika belsejébe ékelődve fekszik Paraguay, melynek forgalmi pénze, hivatalos fizetőeszköze a guaraní. Sok más országhoz hasonlóan Paraguay történelme is megjelenik bankjegyein, illetve pénzérméin. A jelenleg forgalomban lévő 100 guaranis nikkell érme a Paraguay Köztársaság felirat alatt egy hajdan élt rendőr tábornok portréját ábrázolja, mégpedig José E. Diazét (General José E. Diaz). Érdeemes néhány pillantást vetni az érme másik oldalára is, amely a 19. századi Dél-Amerika egyik (akkori) legszebb épületének, a Humaitá erőd romjainak vésett képét ábrázolja ([URL13](#)). A két érmeképnek egymáshoz mindössze annyi köze van, hogy mindkettő az 1864–1870 között zajlott paraguayi háborúban vált fogalommá. Az érme mintegy 100 millió példányban lett kibocsátva, és felét Kanadában verték (nem egyedülálló módon).

José Eduvigis Diaz Vera rendőr tábornok Asunción rendőrfőkapitányaként és egy rendőrzászlóalj parancsnokaként lett híres a – sajnos egyáltalán nem dicsőséges – paraguayi háborúban (Harenberg, 1984). Legnagyobb érdeme az 1866. szeptember 22-én, a szövetségesek (Argentína, Uruguay, Brazília) ellen vívott curupaity-i csatában nyújtott szerepe volt. Ekkor még csak 33 éves volt, viszont még 34. évének betöltése előtt, 1867. február 7-én meghalt egy felrobbanó gránát következtében szerzett sérülésbe. Jelenleg a paraguayi hősök panteonjában nyugszik, és nemzeti hősként tisztelik, ugyanis Paraguayban mára más megítélés alá esik a majdnem az ország teljes pusztulásával végződő háború. A jelenlegi forgalmi érme e személynek állít emléket immár több mint 30 éve, és mára már a harmadik változatában. A forgalmi érme mellett 1973-ban, a tábornok születésének 140. évfordulója alkalmából hasonló érmeképpel emlékérmék is kiadásra kerültek, ezüst 150, míg arany 1500, 3000 és 4500 guaraní értékben.

10. számú ábra: A 100 guaranis forgalmi érme

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL14](#)).

Ázsia tekintetében, a földrészen megszokott méretű országokhoz képest egy kis országot, és annak legnagyobb városát, azaz az Egyesült Arab Emírátságokat és Dubajt érdemes megnézni. Érdekessége az itt fellelhető érméknek, hogy a rendészeti szervekkel kapcsolatos emlékkiadások külön képviselik az országot, és külön a várost. A dubaji rendőrség híres az extrém gazdagságot is szimbolizáló külön rendőrségi járművekkel való népszerűsítéséről, hiszen itt találunk egyedül a dubaji városi rendőrség mással össze nem téveszthető zöld színére festett Ferrarit, Lamborghinit vagy éppen Bugattit. Valószínűleg a járművek minden napos rendőrségi használatát ők is kerülik, és inkább csak egyfajta PR-fogás a szervezet részéről (és természetesen a város gazdagságának kifelé történő kommunikálása). Az viszont, hogy a városi rendőrség elismert szervezet, nem vitatható, az biztos, hogy technológiai és technikai megoldásokban, újdonságokban csak a józan ész szab nekik határt, és ezt erősíti a rendőrség 50 éves (arany) jubileuma alkalmából 2006-ban, 250 000 példányban kibocsátott egy dirham értékű forgalmi érme emlékváltozata is. Az érme írása a forgalmi érmék írásoldalával megegyező, viszont másik oldalán a dubaji rendőrség címere, az 1956-os és 2006-os dátumok, valamint a „Dubai Police Golden Jubilee” felirat olvasható arab és latin betűkkel (ez utóbbival a szöveg természetesen az angol nyelvű változatban).

Az Egyesült Arab Emírátság fővárosa Abu-Dhabi (jelen dokumentumban maradjunk ennél az írásmódnál), mely természetesen külön rendőrséggel rendelkezik, és alapításának éve is majdnem egyezik a rendőrsége alapításával, mindössze egy év különbség van közöttük. Ennek megfelelően az Abu-Dhabi Rendőrség 50 éves jubileuma alkalmából 2007-ben vertek egy dirham forgalmi érme emlékváltozatot, melynek érmeképe a szinte teljes érmeoldalt behálózó stilizált 50-es számot, az „Abu Dhabi Police Golden Jubilee” (Abu Dhabi Rendőrség aranyjubileum) feliratot, az 1957–2007 évszámot, valamint a rendőrség címerét tartalmazza. Természetesen mindezeket arab nyelven is. Az arab nyelvű feliraton olvasható továbbá az „Adni és fejlődni” jelmondat is. A félmillió példányban vert érmét Ausztriában (az osztrák pénzverdében) állították elő. Viszont tíz év elteltével, ismét csörgethették pénztárcájukban az abu-dhabi-i lakosok az új egydirhamos kiadást, amely már a 60. „születésnapnak” állított emléket. Ezen érme első ránézésre stilisztikailag szinte a megtévesztésig hasonlított a fél-száz évet ünneplő párjához. Az új vereten az 50-es számot a 60-asra cserélték, és a szöveget is aktualizálták, így az alábbiak olvashatók a forgalmi pénz emlékváltozatán: „The sixtieth anniversary of the Abu Dhabi Police” (Abu Dhabi Rendőrség hatvanadik évfordulója). Ezen túlmenően új jelmondatot is kapott,

mégpedig „Security & Safety” (Biztonság & Védelem), valamint hiányzik róla a kisméretű szervezeti címer. Az emirátus központi bankjának az érméről hírt adó 2017-es sajtóközleménye szerint a Kanadában vert érmeket egy az egyben átadták az ünnepeelt szervezetnek, és forgalomba így az nem került (URL15). Mára azonban már megjelent szerte a világon, és mindössze három dollárért bárki hozzájuthat egy-egy darabhoz. Mint szinte minden jubileumi érmehez kapcsolódóan itt is kiadásra került a nemesfém változatú emlékérmé is, így az alapításának 50. évét ünneplő abu-dhabi-i rendőrség is kapott 50 dirham névértékű színezüst változatot, amelynek hátoldala teljes egészében megegyezik az egydirhamos emlékváltozatának érmeképével, előlapjára viszont már Khalifa bin Zayed Al Nahyan 2004-es portréját vészték (és természetesen méretét tekintve is lenyűgözőbb a maga 40 gramm súlyával és 40 mm átmérőjével). Értéke kimagasló, mindössze 2000 példányban verték, ritkasági foka jelenleg az érme gyűjtők hivatalosan nyilvántartása alapján a maximális.

11. számú ábra: Az Egyesült Arab Emirátus három forgalmi emlékérméjének tematikus veretváltozatai

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes (URL16, URL17, URL18).

Afrika

Ázsiából Afrika felé fordulva érdemes Egyiptomot egy kicsit górcső alá venni, pusztán csak az érdekesség kedvéért. Ma már ugyan nincs forgalomban (azaz demonetizált) az a forgalmi érme emlékváltozat, amely szintén a rendőrségnek állított emléket. 1988. január 25-én pénzkibocsátással is megemlékezett Egyiptom a rendőrség napjáról, és ezen alkalmából egy réz-nikkel ötvözetű 20 piaster (Quirs) értékű érmét verettek 250 000 példányban. Az előlapon az akkori Egyiptomi Arab Köztársaság és a rendőrség feliratok, valamint a január 25-i dátum szerepelnek, amelyek az egyiptomi sast (címerállatot) veszik körbe. A feliratok közül mindössze a „January 25” (január 25) szerepel angolul,

a többi arab nyelvű írás. Az érme hátoldalán a „Police day” (Rendőrség napja) feliraton kívül csak arab szöveg olvasható, illetve az évszám az iszlám (Hijra) és a Gergely naptár szerint, „1408 1988”.

A rendőrség napjával 1952. január 25-ére emlékeztek, amikor 50 rendőrt ölt meg az Ismaili Rendőrállomáson és akik tettükkel közvetve az egyiptomi államiséget és függetlenséget védtek [*nota bene*: az 1952-es eseményekkel megdőlt az addigi királyság, a hatalmat pedig a hadseregére építették (N. Rózsa, 2019)]. Az időközben lezajlott társadalmi változások, a már ismert 2011-es események (arab tavasz) átírták e dátum jelentőségét, és az akkor regnáló, rendőrség által támogatott erőszakos rezsim elleni fellépés napjának választották január 25-ét, azaz az addigi rendőrség napját a „rendőrség elleni tiltakozás napjaként” jegyezhetjük meg. Egy egyiptomi Facebook csoport 2011. január 25-én utcai tüntetésekre szólította fel követőit, és a szervezők ezt a napot a forradalom napjának, továbbá az elnyomás, a szegénység, a korrupció és munkanélküliség elleni fellépés napjának nevezték ([URL19](#)). Egyiptomban e naptól számítják a forradalom tényleges kezdetét, így e nap ismét szimbolikussá vált, noha ez az érme végleg eltűnt a kereskedelemből, és ugyanerre a sorsra jutott az érme nagyobb „testvére”, az ötfontos ezüst emlékkeret is, amely mindössze anyagában és méretében, no meg értékjelzésében tért el a forgalmi érme emlékváltozatától.

12. számú ábra: Az egyiptomi „Police day” 20 piasteres emlékkerme

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes ([URL20](#)).

2021-ben azonban Egyiptom ismét kibocsátott hárommillió darab forgalmi emlékkermét a rendőrség napja alkalmából, de ez már bimetál egyfontos érme, és érdekessége, hogy a „Police day” szöveg mellett egy nem éppen kerek szám, a 69 szerepel. Az érmeképen egy szárnyát verdeső sas, illetve az érme külső gyűrűjében lótosz- és papiruszvirágok vésett képei láthatók.

13. számú ábra: Az egyiptomi „Police day” egy fontos emlékérmé tematikus oldala

Forrás: Catalog of World Coins & Banknotes (URL21).

Ausztrália

Jelen írásban az utolsó, emberek közössége által lakott, és hivatalos, önálló pénzforgalmat generáló kontinens a Földön Ausztrália és Óceánia, amelynek legnagyobb országa Ausztrália. Ausztrália pénzverése hasonlóan széles körű és sokrétű Kanada vagy az USA pénzveréséhez, mondhatni a pénzverésben élenjáró országok között ő is dobogós helyezett lehet. Az ausztrál dollár és váltópénze nagyon sok témát megjelenít, közte számtalan tematikus kiadvánnyal is találkozhatunk. Esetünkben most egyetlen példányt, mégpedig a két dollár értékű forgalmi emlékveretet tekintjük át. A korábban tárgyalt érmék közül ez az egyetlen, amely egyébként színes érme, azaz kék-fehér betétet is tartalmaz.

Az érme nem más, mint a rendőrség iránti tiszteletet hangsúlyozó alumínium-bronz érmekiadás, és 2019-ben többféle kiszerezésben, mintegy 3,6 millió darabot vertek belőle. Az érme az úgynevezett „Remembrance Day” (Emléknap) sorozat része, melynek keretében például a „lánglovagoknak” is emléket állítottak a 2020-ban kiadott, valamivel több mint 200 000 példánnyal (Remembrance Day – Firefighters; Emléknap – Tűzoltók). A rendőrség tiszteletére kiadott érmével az ausztrál rendőrség munkája, valamint az időközben szolgálatteljesítés közben elhunyt rendőrök emléke előtt tiszteleg az ország.

Az érme előlapja a normál forgalmi kétdolláros érme képével teljesen megegyezik, II. Erzsébet királynő hivatalos negyedik portróját, nevét, az ország megnevezését és a kibocsátás dátumát tartalmazza (és természetesen a tervező nevének kezdőbetűit). Hátlapja viszont már a rendőrségnek állít emléket, és az érték feltüntetésén túl a „rendőrség” és „emlékezet” feliratokat vészték rá megosztva a felső, illetve az alsó köriratban. Középen található a hétágú rendőrcsillag, amelynek a közepén elhelyezett királyi koronát egy kék-fehér négyzetrácsos (a rendőrség jellegzetes színű és mintájú szimbólumaként) koszorú öleli körbe.

14. számú ábra: Ausztrália kétdolláros rendőrségi emlékérméjének tematikus oldala

Forrás: Ausztrália hivatalos pénzverdéje –
Australian Government Royal Australian Mint ([URL22](#)).

Összegzés

A rendészettel kapcsolatos érmék köre e fenti felsorolással még nem merült ki teljesen, hiszen több, kifejezetten emlékveret is napvilágot látott az elmúlt években, amelyekre találunk példát Fehéroroszországban, Oroszországban, az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztráliában, Ausztriában vagy Lengyelországban is. Nem is beszélve az egyes éremgyűjtők esetében kifejezetten keresett zsetonokról, tokenekről vagy fantáziaveretekről, sőt a legnagyobb gyűjteményeket a névérték nélküli plakettek, emlékveretek adják. A rendészeti szervek vagy rendészeti jellegű feladatot ellátó szervek széles köre megjelenik valahol, valamilyen formában a világban az érméken, így találunk emlékkiadást például a polgári védelemről vagy a rendészeti szervek, irányító hatóságok által fenntartott egyéb intézményekről is (hazánkban például a volt BM Központi Kórházról is van kiadott plakett, mely kategóriáját tekintve szintén a numizmatika vizsgálata alá tartozik). Bízunk abban, hogy az évek múlásával egyre több érme jelenik meg, amely valamilyen formában közelebb hozza az emberekhez a rendészeti tartalmú munkát, és szerepet játszik majd az ilyen munkát végzők megbecsülésének növelésében is.

Felhasznált irodalom

-
- Bodrogi P., Molnár J. & Zeidler S. (2005). *Nagy magyar kitüntetéseknévkönyv – a magyar állam rendjei és kitüntetései*. Rubicon-Ház Bt.
- Christián L. (2009). A Guardia di Finanza, az olasz pénzügyőrség. *Rendészeti Szemle*, 57(5), 105–119.

- Harenberg, B. (Szerk.) (1984). *Az emberiség krónikája*. Officina Nova.
- Káplár L. (1984). *Ismerjük meg a numizmatikát*. Gondolat Könyvkiadó.
- N. Rózsa E. (2019). *Az államiság modelljei a Közel-Keleten – A vahhábita királyságtól az izlám köztársaságig*. Dialóg Campus.
- Tóth Cs. (2020). *Pénzek színes világa*. Martin Opitz Kiadó.
- Vájlok L. (2021). Hommage à la Police (in nummis)! *Magyar Rendészet*, 21(1), 117–128. <https://doi.org/10.32577/mr.2021.1.8>

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Új 10 és 20 forintos forgalmi érme a veszélyhelyzetben helyálló hétköznapi hősök tiszteletére*: <https://www.mnb.hu/bankjegy-es-erme/hirek/uj-10-es-20-forintos-forgalmi-erme-a-veszelyhelyzetben-helytallo-hetkoznap-i-hosok-tiszteletere>
- URL2: *200 Lire Arm of Carabinieri*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces719.html>
- URL3: *Az olasz csendőrség hivatalos oldala*: <http://www.carabinieri.it/cittadino/tutela/patrimonio-culturale>
- URL4: *Donatello születésének 600 évfordulójára kiadott érme*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces2991.html>
- URL5: *Az olasz Pénzügyőr Akadémia hivatalos oldala*: <http://www.gdf.gov.it/chi-siamo/organizzazione/reparti/istituti-di-istruzione/formazione-1/accademia>
- URL6: *200 Lire Academy of „Guardia di Finanza”*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces721.html>
- URL7: *500 Lire Italian Traffic Police*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces2223.html>
- URL8: *Kanada nemzeti weboldala az ország nem hivatalos szimbólumairól*: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/services/unofficial-symbols-canada.html>
- URL9: *25 Cents - Elizabeth II Royal Canadian Mounted Police*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces365.html>
- URL10: *1 Dollar - Elizabeth II Royal Canadian Mounted Police*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces19353.html>
- URL11: *National Law Enforcement Memorial and Museum Commemorative Coin Program*: <https://www.usmint.gov/learn/coin-and-medal-programs/commemorative-coins/national-law-enforcement-memorial-and-museum>
- URL12: *National Law Enforcement Memorial and Museum Commemorative Coin Program*: <https://www.usmint.gov/learn/coin-and-medal-programs/commemorative-coins/national-law-enforcement-memorial-and-museum>
- URL13: *Conozca su moneda 100 G. Paraguay Központi Bank hivatalos tájékoztatója a forgalmi érméről*: <https://www.bcp.gov.py/monedas-y-billetes-en-circulacion-i513>
- URL14: *100 Guaraníes*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces4979.html>

- URL15: *Az Egyesült Arab Emírátság Központi Bankjának sajtóinformációja*: <http://wam.ae/en/details/1395302648247>
- URL16: *1 Dirham - Khalifa Dubai Police*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces15469.html>
- URL17: *1 Dirham - Khalifa AD Police 50th Anniversary*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces15774.html>
- URL18: *1 Dirham - Khalifa AD Police 60th Anniversary*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces128986.html>
- URL19: *Man sets himself on fire in Cairo protest*: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-12204999>
- URL20: *20 Qirsh Police Day*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces23545.html>
- URL21: *1 Pound Police Day*: <https://en.numista.com/catalogue/pieces269796.html>
- URL22: *30 Years of Police Remembrance Commemorated by the Royal Australian Mint*: <https://www.ramint.gov.au/publications/30-years-police-remembrance-commemorated-royal-australian-mint>

Alkalmazott jogszabályok

A kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Közgyűlése által Párizsban 1970. november 14-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről szóló 1979. évi 2. törvényerejű rendelet (5. cikk)

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Vájlok L. (2022). A rendészet egyedi megjelenése különböző országokban. *Belügyi Szemle*, 70(4), 769–788. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.4.8>